

۵۲. ارتباط بین چندشکلی ژنتیکی حذف و اضافه Alu در ژن *tPA* با خطر ابتلا به سرطان روده بزرگ

جوان فکر م.، سعادت ا. گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

سرطان روده بزرگ دومین سرطان شایع بزرگسالان در زنان و سومین سرطان شایع در مردان است و چهارمین علت مرگ ناشی از سرطان است. سرطان روده بزرگ ناشی از تجمع تغییرات ژنتیکی و اپی ژنتیکی است که اپیتلیوم غدد طبیعی را به آدنوکارسینومهای مهاجم تبدیل می کند. از عوامل ژنتیکی می توان به چندشکلی های ژنتیکی اشاره کرد. یکی از این ژن ها، ژن *tPA* انسانی است که در کروموزوم شماره ۸ (8p12-q11.2) قرار دارد و از ۱۴ اگزون و ۱۳ اینترون تشکیل شده است. سرین پروتئازها، به ویژه سیستم پلاسمین فعال کننده پلاسمینوژن، بازیگران حیاتی در فرآیند بازسازی ECM هستند که برای رگ زایی ضروری می باشند. در این مطالعه ارتباط چندشکلی ژنتیکی (Alu) rs4646972 در ژن *tPA* با خطر ابتلا به سرطان روده بزرگ مورد بررسی قرار گرفت. در این مطالعه ۲۰۰ نفر بیمار مبتلا به سرطان روده بزرگ (۷۲ زن و ۱۲۸ مرد) و ۲۲۴ فرد سالم (۶۵ زن و ۱۵۹ مرد) شرکت داشتند. جهت تعیین ژنوتیپ از روش PCR استفاده شد و داده ها توسط نرم افزار آماری SPSS مورد تحلیل قرار گرفتند. آنالیز رگرسیون لجستیک نشان داد که ارتباط معنی داری بین ژنوتیپ ID ($OR = 0.97, 95\% CI = 0.57-1.67, P = 0.940$) و ژنوتیپ ID+DD ($OR = 0.96, 95\% CI = 0.58-1.60, P = 0.894$) در مقایسه با ژنوتیپ II و ریسک ابتلا به سرطان روده بزرگ وجود ندارد. علاوه بر این، همانطور که انتظار می رفت، افرادی که دارای دو عامل خطر، یعنی سابقه خانوادگی سرطان و سیگار کشیدن بودند، در مقایسه با افرادی که یکی از این عوامل خطر را داشتند، ۲٫۷۵ برابر بیشتر در معرض خطر ابتلا به سرطان روده بزرگ بودند.

۵۳. ارتباط بین نواحی *vaca-c* و ژنوتیپ های *cagPAI* هلیکوباکتریلوری در بیماران اردبیلی

زهرا بختی س. ز.، لطیفی نوید س.، ^۱ یزدانید ع. ^۲ - گروه بیولوژی سلولی و مولکولی، بخش زیست شناسی، دانشکده علوم طبیعی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران. - ^۳ گروه بیولوژی سلولی و مولکولی، بخش زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. - ^۳ مرکز تحقیقات سرطان های دستگاه گوارش، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

ژنوتیپ های جزیره بیماریزای *cag* (*cagPAI*) و ناحیه *vaca-c* هلیکوباکتریلوری (*H. pylori*) در بیماری زایی این باکتری نقش دارد. هدف از این مطالعه، یافتن ارتباط بین وضعیت های *cagG*، *cagL*، *cagH* و *orf17* ژنوتیپ های *cagPAI* و ناحیه *vaca-c* در سویه های *H. pylori* در اردبیل می باشد. در مجموع ۱۸۸ سویه از بیوپسی بیماران اردبیلی کشت شد، سپس استخراج DNA و تعیین ژنوتیپ انجام شد. داده ها جمع آوری و مورد آنالیز قرار گرفت. فراوانی کل ژنوتیپ های *cagH*⁺، *cagL*⁺، *cagG*⁺، *orf17*⁺ و *vaca c1* و *vaca c2* به ترتیب ۶۵، ۱۲۹، ۱۰۱، ۶۲، ۷۹ و ۱۰۹ بود. ژنوتیپ *cagL*⁺ در بین سویه های *H. pylori* غالب بود. زمانیکه که ژنوتیپ های ناحیه *vaca-c* با وضعیت های *cagG*، *cagL*، *cagH* و *orf17* مقایسه شدند، ارتباط معنی داری بین حضور این ژنوتیپ ها وجود نداشت. هنگامی که وضعیت های *cagG*، *cagL*، *cagH* و *orf17* با یکدیگر مقایسه شدند، ارتباط معنی داری بین ژنوتیپ *cagH*⁺ و ژنوتیپ های *cagG*⁺، *cagL*⁺ و *orf17*⁺ وجود داشت ($P < 0.05$). نسبت شانس (OR) به ترتیب برابر با ۹/۳۹۱، ۹/۲۰۷ و ۱۲/۲۲۲ بود. نتایج آنالیز رگرسیون لجستیک ساده نشان داد که ژنوتیپ *cagL*⁺ با ژنوتیپ های *cagG*⁺ و *orf17*⁺ ارتباط معنی داری داشت ($P = 0.05$)؛ OR به ترتیب برابر با ۴/۲۱۳ و ۲/۲۱۴ بود. ژنوتیپ *cagG*⁺ با ژنوتیپ *orf17*⁺ مرتبط شد ($P = 0.05$) و OR برابر با ۴/۷۸۷ بود. این یافته ها ممکن است نشان دهنده وجود یک ارتباط هماهنگ بین حضور ژن های مختلف *cagPAI* در سویه های *H. pylori* اردبیل باشد.

۵۴. ارتباط پلی مورفیسم rs1130233 در ژن *AKT1* با افزایش حساسیت به سرطان پستان، مطالعه موردی - شاهدهی با تجزیه

و تحلیل ژنوتیپ و هاپلوتیپ

ترکی باغبادرانی ب.، ابکار م.، زمانزاده ز. دانشکده علوم و فناوری زیست شناسی، دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی، اصفهان، ایران

سرطان پستان یک نوع سرطان شایع در جمعیت بزرگسالان است. که شیوع آن سالانه بیش از ۲/۳ میلیون مورد است. علاوه بر این تاثیر قابل توجهی بر میزان مرگ و میر بیماران سرطانی زن دارد و به عنوان علت اولیه یا ثانویه در ۹۵ درصد کشورها ظاهر می شود. مطالعات تحقیقاتی مختلف دخالت *AKT1* کیناز را در ارتباط بین سلولی نوروها، بقای نوروها و تشکیل حافظه پیشنهاد کرده اند. ژن *AKT1* به عنوان یک آنکوژن طبقه بندی می شود، که در صورت جهش می تواند باعث تبدیل سلول های طبیعی به سلول های سرطانی شود. جهش در *AKT1* اغلب در موارد